ОСТАННІ НОВИНИ

19.04 Українкам по-японськи: гості говорять лише на дві теми

19.04 **ЧС-2026: результати та відеоогляди матчів, розклад телетрансляцій в Україні**

19.04 «Я б нікли не образила» — Світлана Гливс пожартувала з Тайлером Сандро

19.04 Зверніть на це увагу, купуючи мед: такі смаки мають викликати занепокоєння

19.04 Стала готувати цвах по грінку з заколенням ярину: ще лучилися операцію

19.04 Жоля із світлячки кремом: декорт, який світиться всіма барвами

19.04 Розкарбнення Сарсоскку — одна з найбільших історій успіху, стала відомо, коли почнуться переговори про вступ України до ЄС.

Бриль для майбутнього президента та віночок для принцеси: секрети майстрині солом'яних шедеврів з Опішні

12.25 — 7 березня 2026

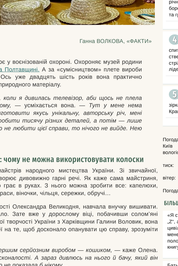

Ганна ВОЛКОВА, «ФАКТИ»

Олена Опанасюк працює у воєнізованій охороні. Охоронює музей роботи Кричевським в Опішні на Полтавщині. А за «сумісництвом» плете вироби з соломи. Це її хобі. Ось уже двадцять шість років вона практично не випускає з рук цього природного матеріалу.

— Навіть не пригадую, коли я дивилась телевізор, аби щось не плела чи не зшивала при цьому, — усміхається вона. — Тут у мене нема вихідних. Іноді, щоб виготовити якусь унікальну, авторську річ, мені потрібно попередньо зробити тисну ранки деталей, а потім — лише зібрати їх до купи. Якщо не любити цієї справи, то нічого не вийде. Нею треба жити.

Мільйнодесятий міші згризуть: чому не можна використовувати колоски

Пані Олена — членкиня Спілки майстрів народного мистецтва України. Зі звичайної, переважно житньої, соломи вона створює дивовижно гарні речі. Як вже сама майстриня, солома — це матеріал, який просто грає в руках. З нього можна зробити все: капелюхи, сумки, кошики, вази, підсвічники, прикраси, віночки, чільця, сережки, обручі...

Її бабуся, майстриня народної творчості Олександра Велиздан, навчала внучку вишивати. Однак це занняття Олену не захопило. Зате вже у дорослому віці, побачивши роботи вправ заслуженої майстрині народної творчості України з Хрвеющини Галини Воловик, вона втратила спокій. Два роки пішло в неї на те, щоб досконально опанувати цю справу, зрозуміти всі її тонкощі.

— Пригадую, як я плакалася своїм першим серйозним виробом — кошиком, — каже Олена. — Той він мені зіпаваєм внутрі досконалості. А зараз дивлюсь на нього й бачу, якщо він кособокий та незграбний. Тепер його не показала б нікому...

Жоден учитель, говорить вона, не видасть власних секретів майстерства. А їх досить багато. Скажімо, поєднувати в одній деталі треба лише однакові за товщиною й гучністю соломинки, інакше деталь виїде нерівною. Особливо це видно у дрібних речах, скажімо, в кімбах на ванкоцкі.

Тому, перш ніж узятися за роботу, майстриня сортує солому за товщиною, довжиною, кольором, м'ягкістю, гучністю...

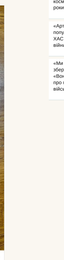

Поєднувати в одній деталі треба лише однакові за товщиною й гучністю соломинки, інакше вона виїде нерівною. Особливо це видно у дрібних речах

А до того вона зрізає жито чи пшеницю в міру їхнього достигання. Зерновії вирощує самостійно, на власному городі, без добрювання гербіцидів. Обов'язково сиушує серпом, як робили у давні часи, обрізає колоски, після чого й'яке у сноли й сушить під стрісюю.

— Солома з колосками необхідна лише для обрезки та декоративних снопів. Такі зернові потрібно зрізати цу у стані цвітіння, — пояснює майстриня. — У безкрайньому виробові колоски, що вже наливаються, почнуть осипатися, а зерно можуть погризти миші чи вільь побити.

Якщо зрізати жито зеленим, то висушена солома матиме зеленуватий відтінк. Якщо зрізати трохи пізніше, через тиждень, то вона буде білою. Ще пізніше — жовтою. Останній зріз завжди має коричневий відтінк.

Окрім того, існує багато способів підсилити колір, надати йому яскравості. Дехто, щоб солома стала білою, вимочує її в нашатирному спирті чи перекисі. Пані Олена — за натуральність, тому висвітлює її на сонці. Опісля фарбує у відварі або цибулинах, або горіхової шкаралупи, чи в марганці. Лише зрідка використовує анілінові фарби. Темні виходять завдяки присмалюванню праскою.

Кольорову солому пані Олена використовує переважно в ексклюзивних виробах. Дуже гарний вигляд вона має у вітах, композиціях.

Для еластичності солому треба проварити чи пропарити. Вона часто йде на бриті. З такої соломи вироби можна гнути й складати, як заводно, — вони не поламаються й не втратять форми.

Важливо також правильно використовувати природну товщину соломини. Для жіночих капелюхів майстриня вирізає частини стебла — її, що ближчі до колосків, бо вони нижчі. А для чоловічих брилів — середнє частину. Грубша солома — та, що від корня, — йде для виготовлення кошиків, сумок, підставок під тарілки або чашки, цукерниць тощо. З нею важче працювати — боять пучки.

> **Читайте також:** *Мода минула, думарі лишились: майстер-самоучка з Полтавщини прикрашає труїв на будинках справжніми витворами мистецтва*

Що робити, якщо коза прогризе капелюх?

— Над чим ви зараз працюєте? — запитує пані Олену.

— Неодовзі в Опішні відбудеться фестиваль весняних, на якій я запрошена. Тому плету на продаж чоловічі бриді. Це чи не найгодовіший товар. Вітнку взагалі нарозхарт йуть.

— За які гроші продаєте?

— Залежить від ширини кроїв. Є вузькі, середні й широкі. Є козацькі бриді, а є гусарські сомбреро... Середня ціна — 700–800 гривень.

— Які товари найдорожчі?

— Ексклюзивні, звісно. Ті, які не повторюються. Є такі покупці, для яких це дуже важливо. Хтось купує дешеві, ходові речі, а хтось полюбляє вишукані. Тому ціни різні, залежно від категорії.

— А це правда, що принцеса Уельська Кейт Міддлтон має солом'яний віночок вашої роботи?

— Правда. Річа вісім тому до мене звернулася представниця посередницької фірми, що працюють з народними ремеслами й відправляють речі за кордон, і попросила сплести великий кольоровий вінок для принцеси за фотоархівю. Я працювала над ним два з половиною місяці. Вітнк, на Кейт його не бачила.

— І Віктор Ющенко, кажуть, був вашим покупцем?

— Так. Це ще коли він керував Національним банком і працював на Сорочинській ярмарок. А мене тоді як майстриню народної творчості щороку запрошували. Подарувала йому невеличкий сувенір, а він пробав у мене розмаїтий бриль.

Мої вироби ручної роботи є й в інших українських політиків, а також у Національному музеї-садибі українського гончарства в Опішні, в їхні фото — у багатьох каталогах. Скажімо, одна з моїх авторських робіт — «Фіолет» — представлена в каталозі виставки творів майстрів народного мистецтва Полтавщини.

Олена Опанасюк на ярмарку поруч з Голоєм у цилінді з соломи, який виготовила майстриня

— Скільки вам треба часу, щоб створити чоловічий головний убір?

— Можна й за вечір. Голоєм — сплести 28–30 метрів стрічки. А потім її треба зшити. Хтось робить це за допомогою швейної машинки, і тоді виріб через два-три роки розвалиться, бо голка розбиває соломинки. А я зшиваю вручну, вкрайтю, щоб не пошкодити матеріал. До того ж нитку обробляю воском. Тому мої бриді й капелюхи служують 15–20 років. Хтось, до речі, бачила на одному чоловікові мій бриль. Він був заношений, чорний від пилу й потну, але цілий.

Цікаво, що опішнянська майстриня при плетінні головних уборів не використовує, як інші, розмірної болванки. Їй достатньо знати об'єм голови й висоту. І з розмором завжди впадує. Це тому, каже, що вдуумає матеріал.

— А ось ремонтувати не беруть, — усміхається. — Якось до мене на ярмарку підходить дідусь і показує бриль. «Коза з'їлаماکеку. Чи не можна полатати?» — питає. На жаль, це неможливо.

Ялинкові прикраси й ангели для захисників

Чому народні майстри соломинки використовують переважно жито? Пояснення досить просте. Бо в ньому найдовші з усіх злакових культур міжвузлові проміжки на стеблах. До речі, всі вузли їх на стеблині, що сягає до метра й більше, 5–7) вирізають і вимідають.

Я думала, пані Олена на своєму городі вирощує жито замість картоплі. А вона сміється:

— Та ні, ніба що соток дві засіяю. Цього досить на цілий рік. Потроху підсіяю пшеницю, овес і льон, які також використовую в роботах. Вони дають гарні відтінки.

Серед унікальних виробів Олени Опанасюк особливе місце займають ялинкові прикраси. Колись вона надержала ними свою ялинку, а потім виготовила для Літературно-меморіального музею В. Г. Короленка у Полтаві. Іграшки у вигляді снежинок, зірочок, дзвіночків, шишечок, ангелочків відтворюють традиції новорічних святкувань більш ніж столітньої давнини.

Пані Олена навіть підставки для тарілок (підсунчики) та під чашки перетворює на маленькі шедеври.

Всі ці подготові речі її оточують вдома, багато що вона дарує. А їхня кількість лише зростає, бо майстрині замовляють то одне, то інше. Найчастіше вона щось плете саме під замовлення.

> **Читайте також:** *«Я створюю картини-обереги з насіння», — майстриня Наталія Тисленко*

— Раніше я ледь не всю Україну обїздила, була учасницею багатьох міжнародних заходів, — розповідає. — Було, як виїхіш, так і їду кудись... Мене скрізь запрошували з моїми виробами: на виставки, конкурси, свята. Навіть на Євро-2012 у Донецьку... Мав хутку гранот, подяк, нагород.

А скільки майстер-класів провела для дорослих і дітей, групових й індивідуальних!

Майстер-клас в Олени Опанасюк досить короткі, але результативні. Вона не показує, як плести бриді, бо це забарна робота, яка новачкам шкодить набридає. За короткий час можна сплести брилів хіба що на ляльку, але це не цікаво. Учням важливо вийти з заняття з готовим виробом, який можна буде носити чи поставити вдома. Тому зазвичай вона учить плести обруч, підсвіч, ялинковик, дзвіночок...

— Не боїтесь конкурентів?

— У кожного майстра свій почерк. Навіть якщо стоятиме поряд десять однакових виробів десятьох майстрів, то всі вони будуть різні. А покупець виберте те, що відповідає його смаку й гаманцю.

— Що вам найбільше подобається у вашому захопленні?

— Є досить багато технік плетіннях косочок: у чотири, п'ять, шість, сім соломинок... Плоске, об'ємне... А мені подобається опановувати нові техніки.

Цяк пані Олена виготовляє сувенїри у вигляді ангелів-охоронців з синьо-жовтими стрічками й передає їх через волонтерів для наших захисників.

Пані Олена виготовляє сувенїри у вигляді ангелів-охоронців і передає їх нашим захисникам

— Молюся за кожного, щоб повернулись живими й здоровими. І з перемогою! — каже.

Раніше в інтерв'ю «ФАКТАМ» майстриня з керамічної фіорностики Юлія Олійник розповіла про те, як створює хоакуу, яка нікого не залишає байдужими.

Фото, відео Ользі Усанової та з сторінки Олени Опанасюк у фейсбуці

Читайте нас у Facebook

Побачили помилку? Виділіть її та натисніть CTRL+Enter

До змісту розділу
Друкована версія | Лист редакторові | Поскаржитися

Поділитися | Поділитися | Твітнути

ЗАРАЗ ЧИТАЮТЬ

Тернопіль — «Дайка Мечка» вперше в історії ЛНГ цвіт Стрепкцин — «Трійка Жалізо» і поспід. Тарас-Чорнокінь на 15 червня

Водолеям — відкриті двері, Рибам — вільно: какс на примирення: гороскоп на 14 червня

Оленам потрібно скласти іспит на вірність: Скорпіонам — відмовість від кмітгрвес: фінансовий гороскоп на тиждень з 15 по 21 червня

Банкнм заснцшатимуться ціни на продукцію: фермерам розкажуть простий секрет

Новини партнерів

Реклама | Передплата | Контакти | Приєднання і співпраця | Правила користування сайтом fakty.ua
© 1997-2026 «Факти» и компания
Материалы, отмеченные знаком ®, зарегистрированы и зарегистрированы для законодательства Украины.
Материалы, на которых стоит знак «Эксклюзив», а также помечены символом ©, публикуются в месте с рекламой по мотиву информационно-рекламной характер.